

HÖGSKOLAN FÖR SCEN OCH MUSIK

Musikalartist.

-vad är framgång?

Erik Espinoza

Examensarbete inom konstnärligt kandidatprogram i Musikal

Vårterminen 2017

Examensarbete inom konstnärligt kandidatprogram i Musikal
15 Högskolepoäng
Högskolan för scen och musik, Göteborgs universitet
Vårterminen 2017

Författare: Erik Espinoza

Arbetets titel: Musikalartist! Vad är framgång?

Handledare: Tina Glenvik

Examinator: Katarina A Karlsson

Nyckelord: Framgång, Mindfulness, Musikalartist

Abstract

This essay is a research about the meaning of "success" in the perspective of a musical artist. To explain what success means for people in general is very hard, because everyone explains it in different ways. I have interviewed five musical artists and put all of their knowledge in relation the steps of Maslow's need hierarchy. By this kind of technique I will try to understand what the meaning of success is for a musical artist. Which step of need do we as an artist desire the most to succeed?

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Metod och material	5
Intervjuer.	5
Behovstrappan.	5
Begreppet framgång	5
Maslows Behovstrappa	7
Forskningsetiska principer	7
Behovstrappan enligt musikalartisten	7
Tezzla Flormo	7
Philip Jalmelid	8
Christer Nerfont	8
Cecilie Nerfont	9

Elin Månsson	9
Fysiologi (mat, vatten, luft, sex)	10
Trygghet (säkerhet, stabilitet)	10
Gemenskap (Kärlek, vänskap)	12
Självkänsla (Makt, uppskattning)	13
Självförverkligande (Bli allt du kan vara)	15
Sammanfattning och Resultat	17
Vidare forskning	18
Bilaga. Intervjufrågor	19
Bibliografi	19

Bakgrund

Musik har alltid varit mitt största intresse och successivt under alla dessa år har jag skapat ett större intresse för ett liv som artist. Jag har tidigare alltid sett mig själv snarare som en sångare än skådespelare eller dansare, men det är kombinationen av att sjunga, dansa och agera som är fantastiskt och intressant; att man kan underhålla en publik genom dessa tre stora konstformerna på en och samma gång. Numera ser jag mig själv mer som en framtida musikalartist än bara en sångare och jag vill kunna lära mig att få ut /ge ut maximalt av denna konstform. Hur skall jag göra då?

Jag har sjungit sedan jag var 6-7 år gammal, det är det bästa jag vet och för mig är det omöjligt att bara ha musiken som en hobby. Jag har alltid funderat över hur det skulle kunna vara att jobba med musiken, att kunna stå på scenen och få betalt för att göra det man älskar. Kommer jag kunna lämna amatörnivån och stiga upp till de stora scenerna? Hur blir jag den artist jag vill bli? Måste jag verkligen bli känd för att lyckas? Är det bara positivt att bli stjärna över en natt – finns det nackdelar med det? Är framgång ett inre mått på tillfredsställelse eller ett yttre? Eller rentav båda?

Alla dessa tankar har länge seglat runt i mitt huvud och även om de var mer diffusa och otydliga när jag var yngre så är de i princip desamma nu som för 15 år sedan. Jag tror att det krävs mycket för att man ska kunna uppfylla sina önskningar. Det krävs hårt arbete, en del talang, rätta kontakter, rätta miljöer och framför allt rätta beslut. Jag tänker att man också måste vara ödmjuk och lyssna på alla de som vet och kan, att man måste kunna ta emot kritik och ständigt vara beredd att göra allt lite bättre.

Mina tre år på gymnasiet har verkligen varit avgörande för mitt beslut att satsa på musiken/musikal. Jag kommer från ett litet landsortssamhälle där jag i princip var den ende killen med sångintresse. Om jag var sjuk vid ett körframträdande, blev kören inställd. Allt förändrades för mig i gymnasiet. Plötsligt var jag omgiven av ungdomar med samma intresse och alla var duktiga och begåvade. Det var givande med konkurrens och att vara ”en bland andra”. Allt det jag hade funderat på kunde nu delas med andra och det har varit stimulerande att få tillgång till så många nya olika tankar om framtiden. Plötsligt blev musiken en karriärmöjlighet.

Nu när mina tre år på kandidatutbildningen börjar lida mot sitt slut så inser jag att det är god tid att konkretisera mina tankegångar och hitta ett slags resultat till vad framgång är. Nu när karriären börjar så kommer detta arbetets analys bli ett mycket användbart verktyg för mig och andra som kanske känner igen sig i frågorna jag ställer.

Syfte och frågeställningar

Målet med mitt arbete är att kunna redogöra för vad begreppet framgång betyder, hur jag och många andra runt om mig påverkas av just den här föreställningen av att man måste blir känd eller bäst på något.

I mitt arbete vill jag konkretisera och samla ihop fakta och analysera framgångens plats inom musikalbranschen. Hur ser man på framgångsbegreppet som musikalartist.

Syftet i arbetet mynnar ut i följande frågeställning:

Vad är framgång för en musikalartist?

Metod och material

Intervjuer.

Under mitt arbete har jag intervjuat fem olika musikalartister. Alla artisterna har olika framgång och erfarenhet inom yrket. Från att ha jobbat i 20 år till en nyexaminerad artist. Man kan läsa mer om intervjufrågor på sida 19.

Behovstrappan.

För att undersöka vad framgång är för en musikalartist har jag valt att placera in musikalartisten i Maslows behovstrappa. Hur förklaras varje steg av en musikalartist och vilket steg förklarar framgång bäst? Genom min intervjuer har jag fått information som jag kan placera i varje behovssteg och genom detta få svar på min frågeställning.

Begreppet framgång

Framgång är olika för olika personer och det är något man inte får glömma. Låt oss säga att en musikalartist som aldrig kunde drömma om att få spela en liten biroll i en musikal eller opera plötsligt får den möjligheten, då är detta en framgång för den personen. En annan, som alltid drömt

om att få huvudrollen ser nog inte den där birollen som en lika stor framgång. Den personen kanske även ser det som ett underlag. Det är viktigt att veta att framgång som begrepp är helt olika för alla. Enligt Wikipedia definieras framgång såhär:

”-det att lyckas med något och uppnå eller överträffa bestämda mål eller förväntningar; process eller aktivitet som leder till, eller överträffar, det önskade målet.”¹

Jag har läst boken *Tändvätska* (2014) som är skriven av Annika Malmberg, framgångsexpert och livscoach.² I hennes bok beskriver hon hennes egna samt andras syn på framgång. Annika har jobbat mycket inom kultur och även på scen, hon motiverar därför genom ett konstnärligt perspektiv. Under min undersökande har jag läst många böcker som förklarar vad framgång kan vara för en person, men *Tändvätska* var den boken som väckte mitt intresse.

Här är ett utdrag från sida 1 ur boken:

³Allting börjar med att ställa sig frågan: Är mitt liv så meningsfullt som jag vill? Får jag tillräcklig mängd stimulans i form av utmaningar, omväxling och upplevelser? Om svaret är nej eller nja är mitt råd att göra någonting åt saken. Vissa behöver bara några stänk av tändvätska för att det ska slå gnistor, andra kan behöva dunka på rätt bra för att det ska hända något.”

Detta utdrag känns mest relevant för mitt arbete eftersom det förklarar hur man som musikalartist kan nå framgång, för yrket baseras på konstanta utmaningar, nya intryck och nya upplevelser på daglig basis. Man behöver ständigt vara igång och ha ett driv framåt.

¹ Wiktionary ”Wiktionary Definition Framgång” (7 maj 2017) hämtad 2 januari, 2017, <https://sv.wiktionary.org/wiki/framg%C3%A5ng>

² Annika R Malmberg. ”Annika Malmbergs Hemsida” (2017). hämtad 2 januari, 2017, <http://annikarmalmberg.se/>

³ Annika Malmberg. *Konsten att brinna utan att brinna upp: Tändvätska* Förlag Volante 2014-11-05 Sida 1 förord.

Maslows Behovstrappa ⁴

Abraham A Maslows behovstrappa eller behovshierarki som det också kallas är en modell som förklarar hur vi prioriterar mänskliga behov. Enligt Maslow delas behoven in i fem steg: fysiologi, trygghet, gemenskap, självkänsla och

självförverkligande. Som barn börjar vi längst ner i hierarkin och jobbar oss uppåt och rör oss fritt mellan de högre nivåerna under livets gång.

De grundläggande behoven är allt vad en människa behöver för att överleva. Grundläggande saker som mat, vatten, kläder och tak över huvudet. När man uppfyllt dessa grundläggande behov strävar man efter att nå trygghet både på en personlig nivå och ett finansiell perspektiv. Ett exempel är att man bosätter sig någonstans där man känner sig bekväm och kan tjäna pengar. Där man känner sig trygg.

När man uppfyllt allt det kommer man till nästa steg vilket är att man vill känna tillhörighet med andra. Exempelvis med en partner, familj, vänner, kyrkan eller andra föreningar.

Forskningsetiska principer

Vetenskapsrådets etiska regler i samband med mina intervjuer⁵

Jag har informerat samtliga intervjupersoner att syftet med undersökningen är att forska kring framgång. De har alla frivilligt ställt upp på en intervju och godkänt att deras information får publiceras offentligt. Personerna vet även att informationen endast används i ett forskningssyfte.

Behovstrappan enligt musikalartisten

Tezzla Flormo

Tezzla är ursprungligen från Falun och har på senare tid haft Örebro som hennes bas.⁶ Hon har alltid velat bli artist och ända sen gymnasiet har fokuset legat på utbildningen, men ändå blev det bara en kort tid på balettakademien i Göteborg. Tezzla började söka jobb redan i slutet av sitt första år och

⁴Frida Aroseus. "Maslows behovstrappa" (27 januari 2016). Hämtad 15 maj, 2017, från Lätt att lära <https://lattattlara.com/psykologiska-perspektiv/humanistiskt-perspektiv/maslows-behovstrappa/>

⁵ Forskningsetiska principer inom humanistiskt-samhällsvetenskaplig forskning. Vetenskapsrådet Hämtad 1 juni 2017 <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

⁶ Cathrine Gustavsson. "Tezzlas roll i livet är artist" (27 Juli 2013). Tezzla Flormo Hämtad 1 februari 2017 <http://www.na.se/kultur/tezzlas-roll-i-livet-ar-artist>

sen rullade allt på, jobben blev utbildningen. Hon har frilansat sedan 12 år tillbaka och hon har bl.a. gjort två roller i Sverige premiären av *Children Of Eden* i Örebro och show på Cabaret Lorensberg i Göteborg. Tezzla har också gjort rollen som Shirley i musikalen *Priscilla Queen Of The Desert* på Göta Lejon i Stockholm, dessförinnan spelade hon rollen som Martha i *High school musical* dels på Göta Lejon i Stockholm, samt under en Sverige turné. Jag tycker att Tezzla var intressant att intervjuas eftersom hon varit i branschen länge men inte riktigt etablerat sig sig mycket i musikalsverige, men hon har mycket erfarenhet och är duktig på sitt artisteri. Hon har även en dotter att ta hand om och är därför intressant i frågan om trygghet.

Philip Jalmelid

Philip är uppvuxen på Gotland och har medverkat i en rad musikalerna sedan han gjorde klar sin utbildning på HSM i Göteborg.⁷ Han debuterade i stora sammanhang i musikalen *Jesus Christ Superstar* i regi av Ronny Danielsson på Malmö Opera 2008. Ronny och Philip har därefter samarbetat på musikalerna *Sunset Boulevard* på Wermlandsoperan, *Hair* på Stockholms Stadsteater och *Les Misérables* på Malmö Opera. Philip har även spelat i musikalen *West Side Story* i regi av Staffan Aspegren på Norrlandsoperan samt i flera konserter med bl a Göteborgs symfoniorkester och Gothenburg Wind Orchestra. Jag valde att intervjuas Philip eftersom han är en mycket erfaren musikalartist och har jobbat över hela Sverige, han har även fått jobba med det han velat jobba med.

Christer Nerfont

Christer är fastanställd vid Wermlandoperan i Karlstad.⁸ Han är ursprungligen från Lund och startade sin scenkarriär inom Lundaspexarna. Utbildad vid HSM i Göteborg och inte långt efter sin examen fick han en anställning i Karlstad.

På Wermlandopera har han spelat Lucheni i musikalen *Elisabeth*, titelrollen i musikalen *Mozart!*, Mickey i *Blodsbröder*, Tony i *West Side Story*, den dubbla titelrollen *Jekyll och Hyde*, Tobias Ragg i *Sweeney Todd*, manliga huvudrollerna i *The Wedding Singer* och *Candide* och medverkat i *La Bohème* och *Cirkusopera*. Han spelade även Joe Gillis i *Sunset Boulevard* samt spelat sig själv som

⁷ Philip Jalmelid. "Artistgruppen av Peter Jansson" (2006-). Hämtad 15 Maj 2017 http://www.artistgruppen.se/clients/philipjalmelid/video_underproduktion.html

⁸ Mogens H Andersson. "Christer Nerfont - Tenor" (20 mars, 2013). *Operalogg*. Hämtad 15 Maj 2017 <http://www.operalogg.com/christer-nerfont-tenor-och-musikalartist/>

90-åring i *Evigt ung*. Han spelade Bela Zangler i *Crazy for You*, familjefadern Dan i *Next to Normal* och Lord Farquaard i *Shrek the musical*.

Cecilie Nerfont

Cecilie Nerfont Thorgersen kommer från Drøbak i Norge.⁹ Cecilie är fastanställd på Wermlandopera där hon även debuterade 1996 som Fantine i *Les Misérables*. Efter debuten har hon gjort stora musikalroller runt om i Sverige och Norge bl a Tazeitel i *Spelman på taket* på Malmö Opera, Aldonza i *Mannen från La Mancha* på Det norske teatret i Oslo, titelrollen i *Elisabeth* på Musikteatern i Värmland, Eliza i *My Fair Lady* på riksteaterns turné i Norge, Mistress i *Evita* på GöteborgsOperan, Claire och Garbo i *GG-Garbo* och *Gilbert* på Stockholms Stadsteaterär Sedan anställningen på Wermlandsopera 2002 har hon där bl a gjort Nannerl i *Mozart!*, Maria i *West Side Story*, Mrs Johnstone i *Blodsbröder*, Lucy i *Jekyll & Hyde*. Cecilie Nerfont har även spelat in ett antal skivor, gjort kortfilmer och TV-framträdanden.

Jag valde att intervjua Christer och Cecilie för att de båda har en fast anställning. De har även bosatt sig i Karlstad där de jobbar ihop, bildat en familj och byggt upp ett liv. Jag tycker att det var viktigt att få den trygga sidan av jobbet med två mycket erfarna artister. Jag intervjuade både Christer och Cecilie tillsammans, därför refererar jag ibland båda ihop.

Elin Månsson

Elins tog examen från Balettakademiens musikalutbildning (BA) 2015 och har sedan dess engagerat sig på Liseberg och därefter rollen som Ulla i Sjöfåleoperans föreställning av *The Producers*, hösten 2015.¹⁰ Under utbildningen på BA spelade hon Häxan i *Into the Woods* och Griddlebone i *Cats*. Elin har spelat Florence i *Chess the Musical*, Varbergs Teater och medverkat i ensemblen vid Lisebergs 90-årsjubileum. 2016 medverkade hon i *Les Misérables* på Wermlandsoperan.

⁹ Wermlands opera. "Cecilie Nerfont" (2016) Hämtad 15 Maj 2017
<http://www.wermlandopera.com/personal/cecilie-nerfont-thorgersen>

¹⁰Folkuniversitetet Balettakademien. "Musikalutbildningen åk 3 Elin Månsson" Hämtad 15 Maj 2017
<http://www.folkuniversitetet.se/Skolor/Balettakademien-dansskolor/Balettakademien-Goteborg/Studerande/Arkivsida-examinerade-klasser/Musikallinjen-ak-1-/Musikalutbildningen-ak-3/Elin-Mansson/>

Elin är en viktig intervjuperson i mitt arbete för att hon är relativt nyexaminerad och har därför en annan syn på de frågor jag ställer. Hon har inte heller lika mycket erfarenhet som de andra har och därför kan jag själv relatera till det hon säger.

Fysiologi (mat, vatten, luft, sex)

Både Christer och Cecilie menar att ens personliga mående påverkar vilken framgång du får, eftersom yrket det ligger en väldigt personligt vid. Det finns ingen som jag intervjuat som känt att de lidit brist på det fysiologiska utan det är något man bara har och får. Men det är även en viktig del i vägen till framgång, för utan luften man andas eller maten man äter överlever man inte. Philip säger att det är viktigt att man mår bra för att kunna klara av jobbet som musikalartist. För att kunna uppnå det krävs de väsentliga sakerna som t.ex. mat på bordet och en plats att sova på.

Egen reflektion:

Personligen anser jag att detta är grunden för mitt arbete och att det är viktigt för mig som musikalartist att t.ex. kunna äta det jag behöver för att klara av långa dagar av dans och repetitioner. Våra grundläggande fysiska behov är något som vi i Sverige oftast tar för givet att det uppfylls. För att kunna jobba med musikal måste man ha det bra ställt och ha kapital. De konstnärliga val jag gjort, som att studera och leva på studielån hade inte varit möjligt om jag varit utan kapital. Man måste vara utvilad, mätt och må bra för att kunna jobba slitsamma tider. Maslows nedersta trappsteg påverkar mitt konstnärliga utövande på det sättet att jag är frisk både psykiskt samt fysiskt. Genom att uppfylla detta behov klarar jag av mitt jobb och jag kan träna min kropp, mina muskler för att t.ex. ha mer uthållighet i sångrösten. Att få grundbehovet tillfredsställt ger mig möjligheten att utvecklas både sångtekniskt och kroppsligt och möjliggör konstnärligt utövning.

Trygghet (säkerhet, stabilitet)

Det största behovet en musikalartist strävar efter att få tillfredsställt är ”trygghet”, även i så stor utsträckning att detta även blir ett slags mått på framgång. De som jag intervjuat säger att tryggheten att få jobb och kunna ha en stabil punkt är det viktigaste. Inom musikalbranschen finns det inte många jobb att söka och det gör att man konstant lever i en otrygghet. När som helst kan vem som helst stå där utan ett jobb.

Philip säger att hur framgångsrik man än är i andras ögon och i media är det alltid lika obehagligt att inte veta om man får jobb. När som helst kan det komma någon och sopa mattan med en och då är man ute ur spelet och det är en stor nackdel med yrket.

Tezzla menar att hon har jobbat hårt i flera år utan att få jobb och tryggheten är något som är viktigt. Framgång för henne är inte att leva i ett kändisskap utan att ha jobb. Drömmen för henne är att kunna bli så pass känd inom branschen att hon blir uppringd för ett jobberbjudande. För henne är det en seger och framgång för varje jobb hon får. När jag frågade henne vad hon offrat för att var där hon är idag svarar hon: ”ett normalt socialt liv”. Uppfyller man trygghet (jobb) mättar man icke-behovet av gemenskap, som är nästa steg i trappan.

Cecilie och Christer som har tryggheten i Karlstad känner att de har offrat ett större kontaktnät genom att vara på samma plats, de känner inte som Tezzla eftersom de har ett fast heltidsjobb. Cecilie vill jobba inom yrket och må bra, för att kunna det måste hon ha en trygg arbetsplats där hon trivs. Hon vill ha en trygg inkomst. ”De tio åren innan Wermlandopera strävade man efter att nå den tryggheten jag har idag”, säger Cecilie .

Christer håller med Cecilie om att framgång är att kunna andas i det man gör och det innebär trygghet både yrkesmässigt som privat. De har båda jobbat runt om i Sverige, ibland på platser där de inte trivts och då blir jobbet inte värt någonting.

Egen reflektion:

Trygghet är viktigt för mig. För att jag ska kunna bli bra inom mitt yrke måste jag ha en säker plats att komma hem till. Att inte veta om man får jobb är som sagt en daglig oro men jag har en sådan kärlek till mitt yrke att det blir värt det. Det positiva med att vara frilansare är att man får konstant nya intryck och man utvecklas som person, jag vill inte vara fast i en vardag som är den samma dag ut och dag in. Att nå trygghet vore en stor framgång om det menas med att få en längre anställning på en institution. Det är möjligt att kunna få ett treårskontrakt och leva i den tryggheten.

Om man inte är trygg i sig själv eller på arbetsplatsen påverkas allt från sångrösten till energin i ett danssteg och jag strävar alltid efter att finna trygghet. Men om jag blir erbjuden ett jobb där det konstnärliga utvecklandet hämmas blir det svårt att tacka ja. Jag vill utvecklas för varje jobb jag får men om jag är tvungen att hitta ett annat jobb som inte är konstnärligt, så får jag välja att ha tryggheten. Jag är medveten om att det finns perioder mellan jobb som måste fyllas och då är det viktigt att ha något annat jobb i fickan.

Även om man har ett jobb betyder det inte att man är trygg på jobbet. Man har en trygg inkomst men kanske inte en trygg arbetsplats. Under min repperiod av Les Misérables på Wermlandsoperan kände jag en otrygghet i sättet regissören delegerade regi på. Regissören tyckte att vi själva skulle hitta, undersöka rollen och göra det mesta av interpretationen själva. Detta resulterade till att alla i ensemblen inte fick någon regi. Det skapade en oro bland ensemblen och inte minst huvudrollerna som är vana vid att få någon slags regi. I denna tid kände jag mig otrygg eftersom jag inte visste om det jag gjorde på scen var bra eller dåligt. Nu i efterhand vet vi att musikalen blev en succé, men det var vi ensemblen som skapade det konstnärliga arbetet själva.

Som musikalartist vet man aldrig vilket team/regissör man kommer jobba med, vissa kan vara suveräna på att väcka det konstnärliga skapandet och vissa kan sätta stopp för det helt. Även om jag kommer jobba med sämre regissörer ser jag till att utvecklas ändå. Under min tid på kandidatutbildningen på Högskolan för scen och musik har jag känt mig trygg och jag har jobbat med lärare och regissörer som lyckats locka ut de bästa konstnärliga kvalitéerna ur mig. Varje dag har jag satts på prov men jag har aldrig känt mig otrygg i det. Där har funnits en plats för kreativt skapande tack var en känsla av trygghet.

Gemenskap (Kärlek, vänskap)

Elin Månsson nämner att hon blivit tvungen att flytta ifrån vänner och familj och det är något man kan göra något åt. Det positiva är att man möter nya människor hela tiden och får en temporär familj i varje produktion. Men huruvida man värderar familj kontra nya vänner är olika från person till person.

Philip Jalmelid känner sig lyckligt lottad som har en sambo som stödjer hans arbete som musikalartist och han får inte dåligt samvete när han åker ifrån hemmet för att jobba på annan ort. ”Att jag har henne är min största framgång”, säger Philip.

Tryggheten som Christer och Cecilie värnar om bygger dels på att de båda jobbar tillsammans och att de kunnat bilda familj.

Egen reflektion:

Familj är mycket viktigt för mig och det är något som har påverkat mitt val att bli musikalartist. Jag kommer resa runt och jobba där jag får ett jobb, jag kommer vara borta från familj och vänner. Jag kan fortfarande fråga mig själv om det är värt det. Det jag har lärt mig är att man kan kombinera familj och karriär men det kräver mycket energi och planering men man gör det för att det blir värt det för att kunna fortsätta sitt konstnärsskap.

Familjen är min största inspirationskälla och utan den hade jag nog inte hållit på med konst. Att nära och kära stöttar en i valen man gör är viktigt för mig. Konstnärligt hjälper gemenskap mig att göda inspirationen. Jag får det lättare att skriva texter och musik, öva för att bevisa hur jag utvecklats. Vetskapen av att jag har en familj och en trygg punkt hjälper mig att bli lugn i kroppen, vilket resulterar till att jag hittar ett lugn i sångrösten och jag vågar kasta mig ut och ta högre toner, bredda ut mitt röstomfång. Tack vare gemenskapsankaret vågar jag ta mig större konstnärliga friheter.

Självkänsla (Makt, uppskattning)

”Våga vägra förbättringshetsen” säger danske psykologiprofessorn Svend Brinkmann.¹¹ Han menar att vi strävar för mycket efter att få en bättre kropp, familj och jobb istället för att bromsa upp och ifrågasätta vår utvecklingskultur.

Jag håller med om att skönhetsidealen är den ”perfekta kroppen”, man skall växa upp fort, prestera och baka 15 små kakor efter man jobbat en hel arbetsdag. Allt för att bli den mest framgångsrika. Komikern och manusförfattaren Henrik Schyffert nämner i en artikel i *ETC* att det är en stor skillnad nu än för hundra år sedan då man trodde på en Gud, idag tror vi på tillväxten och marknaden.¹² Han menar att det har bildats en ny religion. En religion där man ständigt strävar efter att bli mer framgångsrik och inte går i jantelagens spår.¹³

¹¹ Maria Carling. ”Våga vägra förbättringshetsen” (26 oktober 2015). *Svenska Dagbladet*. Svend Brinkmann. Hämtad 11 Maj 2017
<https://www.svd.se/vagra-vagra-forbattringshetsen>

¹² Karin Holmberg. ”Extremister har ingen humor” (27 oktober 2015). *ETC*. Henrik Schyffert Hämtad 6 April 2017
<http://www.etc.se/kultur-noje/henrik-schyffert-extremister-har-ingen-humor>

¹³ Jantelagen ”Jantelagens betydelse och ursprung” Hämtad 1 juni 2017“ jantelag.se

Som ett exempel kan man se att från 2001 fram till 2015 så har antalet sökande till universitet och högskolor nästan fördubblats.¹⁴ Enligt SCB (Statistiska centralbyrån) var det 269 000 ansökningar år 2001 medan år 2015 en ökning till 417 000 antal ansökningar, det har procentuellt gått upp och ner men det visar en större efterfrågan att vilja gå en yrkesutbildning på universitetsnivå.

Antalet antagna till Musikalutbildningen på HSM har även ökat från 6 personer 2009 till 8 2014. Musikal har blivit mer att uppleva i Sverige och är en populär nöjesupplevelse.¹⁵ Ökar detta hetsen att synas? Elin Månsson säger att under skolan hade hon ett större behov av att synas och hon kände av att alla tänkte likadant. I skolan lever man i en pressad miljö där man måste prestera och inom musikalskolor blir det en slags variant av Darwins ”The survival of the fittest” och det beror på att branschen är hård.¹⁶ Hon känner även en press på sig själv att hon måste öva varje dag för att ha en större chans till att få ett arbete. Christer och Cecilie tycker att hetsen bleknats bort under åren de jobbat på Wermlands operan och tycker att de nu jobbar mer i grupp och har ett större ensembleränk. Dvs att man som ensemble arbetar mer ihop som grupp och det blir inga stora skillnader mellan ensemble och roller.

Philip menar att de artister som syns mycket i sociala medier är de som hetsar mest för att synas. Genom att lägga den energin på sitt artisteri istället föder det ena det andra, om man jobbar riktigt hårt och får det ryktet kommer det bli någon annan som skriver de där bloggarna åt dig.

När Tezzla var yngre kände hon sig besatt av att jämföra sig med andra på alla sätt som gick. Men ju äldre hon blivit har hon förstått att jag som du är unik och speciell som individ och att ofta är det inte relevant huruvida duktig du är på ditt yrke utan det handlar om vad du passar till. ”Det är skönt att veta att man inte måste bli bäst”.

Egen reflektion:

I mitt egna arbete är det viktigt att känna sig lugn och uppskatta sig själv för de val man gör. Jag ogillar att jämföra mig med andra om det inte är med mig själv. Man ska försöka vara sig själv

¹⁴ Universitetsämberet och SCB. ”Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå 2016” (2016) . Sida 5 under sökande
Hämtad 5 Mars 2017. http://www.scb.se/Statistik/UF/UF0206/2016T02E/UF0206_2016T02E_SM_UF46SM1601.pdf

¹⁵ TPHSHOW”Musikaler är ett populärt nöje i Sverige” (2017). Hämtad 1 Maj 2017
<http://tphshows.se/2017/04/04/musikaler-ar-ett-populart-noje-i-sverige/>

¹⁶ Wikipedia ”Survival of the fittest” Hämtad 1 juni 2017 https://en.wikipedia.org/wiki/Survival_of_the_fittest

och inte bli otrevlig bara för att man vill synas mer än andra. Det är som Tezzla säger, man måste inte bli bäst.

Jag håller med Philip att man inte ska dela hela sitt liv på nätet men jag anser att i dagens samhället är sociala medier det bästa sättet att marknadsföra sig på. Varje gång jag lägger upp en video på tex Instagram har jag marknadsfört mig som artist och jag får uppskattning tillbaka. Detta ser jag även som en framgång.

I mitt konstnärliga arbete påverkar självkänslan mig mycket. När man dansar, agerar eller sjunger fel är det lätt att klanka ner sig själv för mycket eftersom det är något man skapar med sin kropp. Nu när jag både varit US (understudy) Marius och fått ett jobb på Malmö Opera är självkänslan god, detta resulterar till att jag även klankar ner mig mer när det går mindre bra, tex om jag inte placerar en ton rätt eller missar en viktig instans i musiken. När jag uppnår framgång försvinner framgångslyckan nästan direkt, jag strävar efter ett nytt mål efter jag uppnått det första. Jag fick en roll på Malmö Opera vilket är en stor framgång men samtidigt tänker jag på småsaker som går fel, saker jag faktiskt kan. Jag önskade att man levde kvar mer i framgången man uppnått, att jag kan vara lyckligare över framgången.

Självförverkligande (Bli allt du kan vara)

Att bli musikalartist är inte som att söka idol för man går den "långa vägen". När man söker en musiktävling som Idol är det enklare att bli känd för att man är på tv, men "musikalartist är inget yrke där man blir känd" säger Christer. Philip nämner att de flesta som söker Idol har oftast inte yrkeserfarenheten och då faller det efter tävlingen är slut. Det gäller att vara bra på sitt jobb om man ska nå framgång.

Tryggheten ligger mycket i att ha jobb och för att få ett jobb krävs det att man har ett stort kontaktnät och knyter kontakter under sin karriär, detta nämner alla i mina intervjuer och av egen erfarenhet vet jag att ett gott kontaktnät är det viktigaste. Elin känner sig sämre på att höra av sig till regissörer och hålla uppe kontakter men vet att det är viktigt. Tezzla och Philip strävar efter att knyta sina kontakter och att kontakta producenter och regissörer. Självförverkligande är inget man får gratis man måste ha ett driv och höra av sig till jobben, öva självständigt, knyta kontakter och marknadsföra sig själv.

När Christer och Cecilie började etablera sig i Karlstad fick de frågor om de gjorde ett bra val och de själva började fråga sig om detta skulle vara slutet på deras karriär. Christer nämner att många artister de kände tyckte att det var ett dåligt beslut och att de grävde sina egna gravar om de stannade i Karlstad. Men det är ett val de inte ångrar. Trygghet före ett kändisskap och gemenskap före trygghet. Christer och Cecilie är på ett sätt ”kända” i Karlstad och runt om länet, men vem vet hur stora de skulle vara i scensverige om de inte bosatt sig i Värmland.

Mindfulness (Medveten närvaro)

Framgång ur ett neurovetenskapligt perspektiv kan beskrivas genom metoden mindfulness. Adam Horovitz, forskare kring medvetande på MIT säger att mindfulness är en övergripande utvecklingsmetod för hjärnan att jobba utan att ens ego kommer i vägen.¹⁷

Mindfulness handlar om att du ska vara medveten om dig själv och om nuet, man ska välja hur man vill agera på det som händer i tankar, känslor och kropp i varje ögonblick. Genom att meditera och öva denna teknik så skall man kunna få en större medkänsla som är viktig i arbetslivet liksom inom andra delar av livet. ”Det ger oss drivkraften att agera på svårigheter och lidande”, säger Christina Andersson, psykolog och forskare inom klinisk neurovetenskap.¹⁸

Egen reflektion:

Genom att använda sig av mindfulness inom yrket som musikalartist anser jag att det hjälper en att nå ett självförverkligande. Det handlar om att man ska kunna acceptera sin situation och de val man gör. När man söker ett jobb och gör en audition framför en jury är det viktigt i den stunden tilltala till sig själv att göra sitt bästa och resultatet blir som det blir. Om man inte får jobbet går ändå livet vidare, alltså accepterar man situationen och lugnar sina nerver. Mindfulness fungerar säkert inte för alla men det hjälper mig i ett auditionsammanhang och det hjälper mig att prestera bättre framför en jury. Det blir ett användbart medel för att inte må psykiskt dåligt över motgångar i yrkeslivet samt privatliv. Tankesättet spelar även in i det fjärde steget (självkänsla) att bromsa upp och fundera över de mål man uppfyllt i livet.

¹⁷Mattias Strandberg. ”Lycka och framgång ur neurovetenskapliga perspektiv på SIME Consciousness” (3 Juni 2016). *Dagens Analys*.

Hämtad 5 Februari 2017

<http://www.dagensanalys.se/2016/06/lycka-och-framgang-ur-neurovetenskapliga-perspektiv-pa-sime-consciousness/>

¹⁸ Mattias Strandberg. ”Lycka och framgång ur neurovetenskapliga perspektiv på SIME Consciousness” (3 Juni 2016). *Dagens Analys*.

Hämtad 5 Februari 2017

<http://www.dagensanalys.se/2016/06/lycka-och-framgang-ur-neurovetenskapliga-perspektiv-pa-sime-consciousness/>

Under mina år i skolan har jag alltid värnat om mina kontakter och jag har sett till att den bilden de har av mig är en ärlig bild. Ett konstnärligt val jag gjort är att inte spela falsk eller fjäska inför regissörer eller lärare. Jag vill visa mig och mitt artisteri så naket som möjligt. Knyta kontakter och hålla dem vid liv.

Sammanfattning och Resultat

Hela arbetet har gått ut på att analysera och undersöka vad framgång är för en musikalartist och resultatet har blivit bandat.

Jag har med hjälp av mina intervjuer kunnat dra slutsatsen att framgången inte nödvändigtvis cirkulerar kring att man måste bli känd eller bli bäst på det man gör, utan det handlar mer om att man kan fortsätta jobba med det man älskar. Eftersom musikalyrket är en tuff bransch med få jobb att söka och en hård konkurrens bland flera utbildade musikartister blir framgång att nå tryggheten.

Trygghet är framgång för en musikartist. Både i att man har en familj nära men framförallt att man kan få jobb. Jag har sett att tryggheten spelar stor roll för om man blir trygg kan man uppnå sitt självförverkligande, precis enligt Maslows trappa. För att nå trygghet behöver man vara bra på det man gör, ha ett bra kontaktnät, acceptera sig själv och andra runt om sig (Mindfulness), undvika att överprestera utan bara vara sig själv. Denna framgång är något man som musikalartist jobbar mot hela sin karriär, för vem som helst (om man inte är fast anställd) kan bli utan jobb eller vara ifrån sin familj.

Genom att vara fast anställd når man denna framgång automatiskt. Man kan bosätta sig på en plats, bilda familj och varje dag vara säker på att man har ett jobb att gå till. När man uppnått detta, vilket jag anser Christer och Cecilie har gjort, har man en annan slags framgångssyn vilket innebär en djupgående självförverkligande där man kan uppfylla behoven i större omfattning. Det är detta som skiljer ett "vanligt" yrke från ett musikalyrke.

Under min undersökning har jag även lyckats finna en teknik inom mindfulness som jag anser hjälper en att nå den framgång man är ute efter. I detta fall genom att acceptera sin situation, ett nej på audition eller bara för att lugna sina nerver. Man möter motgångar i yrket som tillför stress och genom mindfulness lindrar man det och blir mer trygg med sig själv.

För mig som inte än gett mig ut i yrkeslivet, utan haft skolan som en trygghet, känner att framgång är lika mycket att få ett jobb som att bli uppskattad för t.ex. en låt jag laddat upp på Instagram. Men jag vet även att om ett halvår kommer jag tänka likadant som de jag intervjuat, för det är tryggheten som är mest relevant.

För att kunna leva på sitt artisteri måste det finnas en blandning av talang, hårt arbete och målmedvetenhet. Kontakter är bra att ha och det kan vara en fördel om man redan har lite kapital. Personliga egenskaper som ödmjukhet och förmåga att se kritiskt på sitt eget arbete är viktiga men de måste samtidigt kombineras med en tro på det man gör. Framgång för mig är även att ha lusten att öva. Att kunna kasta sig ut, kunna vara nyfiken och inte låsa sig till en genre.

Mitt största konstnärliga val har varit att jobba hårt och vara ärlig som person. Jag har utvecklat min sångteknik och breddat mitt register till tvåstrukna a från ett kämpigt f. Jag har blivit mer säker på scen och forskat fram min egna karaktär; jag vågar mer på scen, tar för mig mer, jobbat fram en bred repertoar och lärt mig acceptera min situation.

Vidare forskning

Vidare forskning skulle vara att fördjupa mig mer i andra arbetsgrupper. Frågan om framgång intresserar mig och jag skulle vilja göra samma undersökning fast med tex musiker, tekniker bakom scen eller de som jobbar med det administrativa inom scen. Hur ser de på framgångsbegreppet?

Beroende på vilka grupper jag intervjuar får jag anpassa mina frågor så det passar för dem.

Ytterligare forskning blir att jämföra och analysera likheter och olikheter mellan grupperna och presentera deras behovstrappa.

Begreppet framgång (reflektion)

Nu när jag undersökt har jag fått en bättre förståelse över vad framgång är för mig som musikalartist. Även fast jag har mer kunskap om det så har ändå själva begreppet blivit mer diffust och jag kan fortfarande inte förklara vad det är. Det är fortfarande olika från person till person och nästintill icke definierbart. Ordet framgång är något som kommer jaga mig livet ut och jag kommer nog aldrig bli nöjd med det resultatet jag får, men arbetet kring min egna framgång kommer gynna mig i framtiden på så sätt att jag vet vilket behovssteg jag vill fokusera på i karriären.

Bilaga. Intervjufrågor

Intervjufrågor

Alla intervjufrågorna besvaras från ett musikalperspektiv.

Vad är framgång för dig?

Vad känner du att du har behövt offra för att vara där du är idag?

Vad finns det fördelar samt nackdelar med att jobba som musikalartist?

Har du märkt av en högre prestationshets bland musikalartister?

Tycker du att marknadsföring är viktigt? På vilket sätt? Hur vill du marknadsföra dig själv som artist?

Är du lycklig där du är idag och vad gör dig lycklig just nu?

Bibliografi

Aroseus, Frida. "Maslows behovstrappa" (27 januari 2016). Hämtad 15 maj, 2017, från Lätt att lära <https://lattattlara.com/psykologiska-perspektiv/humanistiskt-perspektiv/maslows-behovstrappa/>

Aroseus, Frida. *Maslows behovstrappan bild* (27 januari 2016). Hämtad 15 maj, 2017, från Lätt att lära <https://lattattlara.com/psykologiska-perspektiv/humanistiskt-perspektiv/maslows-behovstrappa/>

Andersson, H Mogens "Christer Nerfont - Tenor" (20 mars,2013).*Operalogg*. Hämtad 15 Maj 2017 <http://www.operalogg.com/christer-nerfont-tenor-och-musikalartist/>

Carling, Maria. "Våga vägra förbättringshetsen" (26 oktober 2015). *Svenska Dagbladet*. Intervjuar Svend Brinkmann. Hämtad 11 Maj 2017
<https://www.svd.se/vagra-vagra-forbattringshetsen>

Folkuniversitetet Balettakademien. "Musikalutbildningen åk 3 Elin Månsson" Hämtad 15 Maj 2017
<http://www.folkuniversitetet.se/Skolor/Balettakademien-dansskolor/Balettakademien-Goteborg/Studerande/Arkivsida-examinerade-klasser/Musikallinjen-ak-1-/Musikalutbildningen-ak-3/Elin-Mansson/>

Forskningsetiska principer inom humanistiskt-samhällsvetenskaplig forskning. Vetenskapsrådet Hämtad 1 juni 2017 <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf>

Gustavsson, Cathrine. "Tezzlas roll i livet är artist" (27 Juli 2013). Tezzla Flormo Hämtad 1 februari 2017 <http://www.na.se/kultur/tezzlas-roll-i-livet-ar-artist>

Holmberg, Karin. "Extremister har ingen humor" (27 oktober 2015). *ETC*. Henrik Schyffert Hämtad 6 April 2017
<http://www.etc.se/kultur-noje/henrik-schyffert-extremister-har-ingen-humor>

Jalmelid, Philip. "Artistgruppen av Peter Jansson" (2006-). Hämtad 15 Maj 2017 http://www.artistgruppen.se/clients/philipjalmelid/video_underproduktion.html

Jantelagen "Jantelagens betydelse och ursprung" Hämtad 1 juni 2017 " jantelag.se

Malmberg, Annika. "Annika Malmbergs Hemsida" (2017). hämtad 2 januari, 2017,
<http://annikarmalmberg.se/>

Malmberg, Annika. *Konsten att brinna utan att brinna upp: Tändvätska* Förlag: Volante 2014-11-05 Sida 1 förord.

Strandberg, Mattias. "Lycka och framgång ur neurovetenskapliga perspektiv på SIME Consciousness" (3 Juni 2016). *Dagens Analys*. Hämtad 5 Februari 2017
<http://www.dagensanalys.se/2016/06/lycka-och-framgang-ur-neurovetenskapliga-perspektiv-pa-sime-consciousness/>

TPHSHOW "Musikaler är ett populärt nöje i sverige" (2017). Hämtad 1 Maj 2017
<http://tphshows.se/2017/04/04/musikaler-ar-ett-populart-noje-i-sverige/>

Universitetsämberet och SCB. "Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå 2016" (2016) . Sida 5 under sökande Hämtad 5 Mars 2017. http://www.scb.se/Statistik/UF/UF0206/2016T02E/UF0206_2016T02E_SM_UF46SM1601.pdf

Wiktionary "Wiktionary Definition Framgång" (7 maj 2017) hämtad 2 januari, 2017,
<https://sv.wiktionary.org/wiki/framg%C3%A5ng>

Wikipedia "Survival of the fittest" Hämtad 1 juni 2017 https://en.wikipedia.org/wiki/Survival_of_the_fittest

Wermlands opera. "Cecilie Nerfont" (2016) Hämtad 15 Maj 2017
<http://www.wermlandopera.com/personal/cecilie-nerfont-thorgersen>